

Stanovisko 2/2021

(podle čl. 322 odst. 2 Smlouvy o fungování EU)

**ke Komisi předloženému návrhu
nařízení Rady, kterým se mění
nařízení (EU, Euratom) č. 609/2014
s cílem zvýšit předvídatelnost pro
členské státy a vyjasnit postupy
pro řešení sporů při poskytování
tradičních vlastních zdrojů
a vlastních zdrojů z DPH a HND
(COM(2021) 327 final ze dne
25. června 2021, 2021/0161 (NLE))**

Obsah

	Body
Úvod	01-06
Připomínky	07-38
Správa pokladny	08-09
Pravidla pro poskytování vlastních zdrojů	10-13
Režim úroků z prodlení	14-18
Správa částek tradičních vlastních zdrojů, které nelze vybrat	19-24
Postupy pro řešení sporů	25-35
Jednotnost pravidel pro správu jednotlivých vlastních zdrojů	36-38
Závěr	39-42
Příloha – Naše navrhované změny návrhu	

ÚČETNÍ DVŮR EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 322 odst. 2 této smlouvy,

s ohledem na Komisi předložený návrh nařízení Rady, kterým se mění nařízení (EU, Euratom) č. 609/2014 s cílem zvýšit předvídatelnost pro členské státy a vyjasnit postupy pro řešení sporů při poskytování tradičních vlastních zdrojů a vlastních zdrojů z DPH a HND (COM(2021) 327 final ze dne 25. června 2021, 2021/0161 (NLE)),

s ohledem na žádost Rady o stanovisko, kterou Účetní dvůr obdržel dne 6. července 2021,

s ohledem na rozhodnutí Rady (EU, Euratom) 2020/2053 ze dne 14. prosince 2020 o systému vlastních zdrojů Evropské unie a o zrušení rozhodnutí 2014/335/EU, Euratom¹,

s ohledem na nařízení Rady (EU, Euratom) č. 609/2014 o metodách a postupu pro poskytování tradičních vlastních zdrojů a vlastních zdrojů z DPH a HND a o opatřeních ke krytí hotovostních nároků², naposledy pozměněné nařízením (EU, Euratom) 2016/804 ze dne 17. května 2016³,

s ohledem na nařízení Rady (EHS, Euratom) č. 1553/89 o konečné jednotné úpravě vybírání vlastních zdrojů vycházejících z daně z přidané hodnoty⁴, naposledy pozměněné nařízením Rady (EU, Euratom) 2021/769 ze dne 30. dubna 2021⁵,

s ohledem na nařízení Rady (EU, Euratom) 2021/768 ze dne 30. dubna 2021, kterým se stanoví prováděcí opatření pro systém vlastních zdrojů Evropské unie a kterým se zrušuje nařízení (EU, Euratom) č. 608/2014⁶,

s ohledem na nařízení Rady (EU, Euratom) 2021/770 ze dne 30. dubna 2021 o výpočtu vlastního zdroje z plastových obalových odpadů, které nejsou recyklovány, o metodách

¹ Úř. věst. L 424, 15.12.2020, s. 1.

² Úř. věst. L 168, 7.6.2014, s. 39.

³ Úř. věst. L 132, 21.5.2016, s. 85.

⁴ Úř. věst. L 155, 7.6.1989, s. 9.

⁵ Úř. věst. L 165, 11.5.2021, s. 9.

⁶ Úř. věst. L 165, 11.5.2021, s. 1.

a postupu pro poskytování tohoto vlastního zdroje, o opatřeních ke krytí hotovostních nároků a o některých aspektech vlastního zdroje z hrubého národního důchodu⁷,

s ohledem na předchozí stanoviska Evropského účetního dvora⁸ k systému vlastních zdrojů EU, zejména stanoviska č. 7/2015 a č. 5/2018,

PŘIJAL TOTO STANOVISKO:

⁷ Úř. věst. L 165, 11.5.2021, s. 15.

⁸ Stanoviska č. 11/2020 (Úř. věst. C 26, 22.1.2021, s. 1), č. 5/2018 (Úř. věst. C 431, 29.11.2018, s. 1), č. 7/2015 (Úř. věst. C 5, 8.1.2016, s. 1), č. 7/2014 (Úř. věst. C 459, 19.12.2014, s. 1), č. 2/2012 (Úř. věst. C 112, 18.4.2012, s. 1), č. 2/2008 (Úř. věst. C 192, 29.7.2008, s. 1), č. 2/2006 (Úř. věst. C 203, 25.8.2006, s. 50), č. 4/2005 (Úř. věst. C 167, 7.7.2005, s. 1) a č. 7/2003 (Úř. věst. C 318, 30.12.2003, s. 1).

Úvod

01 Systém financování rozpočtu Evropské unie (EU) nebyl od roku 1988 významně reformován. V posledních 33 letech byly hlavními kategoriemi příjmů tradiční vlastní zdroje (TVZ) a vlastní zdroje z daně z přidané hodnoty (DPH) a z hrubého národního důchodu (HND).

02 V souvislosti s víceletými finančním rámcem (VFR) na období 2021–2027 vstoupilo dne 1. června 2021 v platnost nové rozhodnutí o vlastních zdrojích⁹, které se používá se zpětnou platností od 1. ledna 2021, když byla dokončena jeho ratifikace v členských státech. V reformovaném systému financování EU byly tři stávající zdroje příjmů zachovány, avšak u dvou z nich (TVZ a vlastní zdroje z DPH) došlo k určitým změnám. Byl rovněž zaveden nový vlastní zdroj založený na příspěvcích členských států na základě hmotnosti nerecyklovaných plastových obalových odpadů.

03 Současný právní rámec, kterým se provádí rozhodnutí o vlastních zdrojích, obsahuje dvě nařízení o poskytování vlastních zdrojů: jedno o TVZ a vlastních zdrojích z DPH a HND (nařízení o poskytování vlastních zdrojů)¹⁰ a další o novém vlastním zdroji založeném na nerecyklovaných plastových obalových odpadech.¹¹ Existuje rovněž samostatné nařízení, které upravuje některá opatření pro výběr vlastního zdroje z DPH¹².

04 Nařízení o poskytování vlastních zdrojů je klíčovým pilířem systému financování EU a stanoví postupy pro poskytování výše uvedených tří vlastních zdrojů do rozpočtu EU. Má zaručit včasný výběr vlastních zdrojů a zároveň zajistit rovné podmínky mezi členskými státy. Současné znění nařízení o poskytování vlastních zdrojů vstoupilo v platnost 1. října 2016 a používá se se zpětnou platností od 1. ledna 2014.

05 Dne 25. června 2021 předložila Komise návrh¹³ nařízení Rady, kterým se mění nařízení o poskytování vlastních zdrojů s cílem zvýšit předvídatelnost pro členské státy a vyjasnit postupy pro řešení sporů při poskytování vlastních zdrojů (dále jen „návrh“).

⁹ Rozhodnutí Rady (EU, Euratom) 2020/2053 (viz poznámka pod čarou č. 1).

¹⁰ Nařízení Rady (EU, Euratom) č. 609/2014 (viz poznámky pod čarou č. 2 a 3).

¹¹ Nařízení Rady (EU, Euratom) 2021/770 (viz poznámka pod čarou č. 7).

¹² Nařízení Rady (EHS, Euratom) č. 1553/89 (viz poznámka pod čarou č. 5).

¹³ COM(2021) 327 final ze dne 25. června 2021.

Návrh reaguje na závěry Rady z července 2020¹⁴, v nichž se Komise vyzývá, aby zvažila předložení návrhu na revizi výše uvedeného nařízení s cílem řešit některé výzvy týkající se poskytování vlastních zdrojů. Dne 6. července 2021 Rada požádala Evropský účetní dvůr o stanovisko k návrhu.

06 V tomto stanovisku se posuzuje, zda jsou navrhovaná pozměněná ustanovení nařízení o poskytování vlastních zdrojů v souladu s cílem zlepšit úpravu poskytování vlastních zdrojů, který Komise stanoví ve svém návrhu. V našem posouzení se zohledňuje možný dopad návrhu na rozpočet EU, obecné zásady vnitřní kontroly a výsledky našich předchozích výročních zpráv a stanovisek v oblasti vlastních zdrojů. Součástí našeho stanoviska jsou návrhy, které předkládáme Komisi a normotvůrcům ke zvážení.

¹⁴ EUCO 10/20, mimořádné zasedání Evropské rady (17., 18., 19., 20. a 21. července 2020), závěry, bod 142.

Připomínky

07 Naše připomínky k návrhu jsou seskupeny do následujících oblastí týkajících se změn navrhovaných Komisí, které považujeme za nejvýznamnější (s odkazem na příslušná ustanovení):

- a) Správa pokladny (čl. 9 odst. 1);
- b) Pravidla pro poskytování vlastních zdrojů (čl. 10a odst. 2 a čl. 10b odst. 5);
- c) Režim úroků z prodlení (čl. 12 odst. 3 a čl. 12 odst. 5);
- d) Správa částek TVZ, které nelze vybrat (čl. 13 odst. 2);
- e) Postupy pro řešení sporů (čl. 10b odst. 7, čl. 13 odst. 5 a článek 13b);
- f) Jednotnost pravidel pro správu jednotlivých vlastních zdrojů.

Správa pokladny

08 Návrh zavádí možnost, aby pro výběr plateb od členských států Komise zřídila **centralizovaný účet vlastních zdrojů** u finanční instituce podle jejího výběru¹⁵. To by doplnilo nebo nahradilo stávající duální systém, který zahrnuje správu účtů vedených jménem Komise u ministerstva financí nebo národní centrální banky členských států a účtů vedených jménem Komise u komerčních bank. Systém je spojen s velkým počtem bankovních převodů různých objemů z členských států ve prospěch Komise na její žádost. Navrhovaná centrální správa pokladny Komise by byla v budoucnu zavedena na žádost členských států jako volitelná možnost.

Naše posouzení navrhovaných změn ve správě pokladny

09 Centralizovaný účet vlastních zdrojů by zjednodušil pokladní systém a umožnil by společný přístup ke správě hotovosti. Mohl by snížit počet a četnost bankovních převodů z členských států na Komisi. Ačkoli by tento nový model mohl snížit administrativní zátěž plynoucí z používání několika bankovních účtů, konstatujeme, že návrh není podložen podrobnou analýzou nákladů a přínosů spojenou s centralizovanou správou pokladny jak pro Komisi, tak pro členské státy. Také provozní podrobnosti o tom, jak by tento systém centralizované správy pokladny

¹⁵ Čl. 9 odst. 1 navrhované změny nařízení o poskytování vlastních zdrojů.

fungoval v praxi, dosud nebyly stanoveny. Nemůžeme tudíž v plném rozsahu posoudit, zda by tato navrhovaná změna nařízení o poskytování vlastních zdrojů způsob, jakým jsou vlastní zdroje poskytovány, mohla zlepšit.

Pravidla pro poskytování vlastních zdrojů

10 Návrh stanoví možnost, aby členské státy prováděly **platby vlastních zdrojů z DPH a HND předem**, zejména v souvislosti s opravným rozpočtem EU na konci roku¹⁶. Jedná se o výjimečný postup založený na stávající správní praxi, který podléhá schválení Komise na základě řádně odůvodněné žádosti členských států předložené nejméně tři týdny předem. Členské státy o tyto platby předem žádají hlavně kvůli svým vnitrostátním rozpočtovým postupům. Některé členské státy upřednostňují, aby byly příspěvky poskytnuty ve stejném roce jako rozpočet EU, do něhož je příspěvek požadován, i když výzva k úhradě příspěvků předpokládá, že vlastní zdroje budou poskytnuty v lednu následujícího roku.

11 Komise rovněž navrhuje **odložit termín poskytnutí úprav vlastních zdrojů z DPH a HND z předchozích rozpočtových let** (dále jen „zůstatky“) z června roku, v němž Komise členské státy o těchto částkách informovala (rok N+1), na březen roku následujícího (N+2)¹⁷. Na základě zůstatků se celková částka přerozdělí mezi členské státy podle jejich příslušných podílů na vlastním zdroji z HND.

Naše posouzení navrhovaných pravidel pro poskytování vlastních zdrojů

12 Vítáme navrhovaná ustanovení o platbách předem, protože formalizují stávající postupy a poskytují členským státům větší právní jistotu. Jsou rovněž neutrální ve vztahu k rozpočtu EU, neboť případné dodatečné náklady spojené s platbami předem, jako jsou například záporné úroky, ponесou členské státy.

13 Podporujeme odložení lhůty pro poskytnutí zůstatků na vlastní zdroje z DPH a HND, neboť díky tomu budou platby, které mají členské státy provést, předvídatelnější, což může usnadnit vnitrostátní rozpočtové postupy. Již dříve jsme podpořili navrhovaný postup, díky němuž bude mezi datem oznámení a datem, kdy členské státy musí částky poskytnout, více času¹⁸. Návrh je sice ve vztahu k rozpočtu EU neutrální,

¹⁶ Čl. 10a odst. 2 navrhované změny nařízení o poskytování vlastních zdrojů.

¹⁷ Čl. 10b odst. 5 navrhované změny nařízení o poskytování vlastních zdrojů.

¹⁸ Bod 11 našeho stanoviska č. 7/2015.

ale dále sníží nejistotu členských států v oblasti rozpočtu a likvidity, a tím zlepší systém vlastních zdrojů.

Režim úroků z prodlení

14 Návrh rovněž zvyšuje prahovou hodnotu, pod níž se nevybírají úroky z prodlení, z 500 EUR na 1 000 EUR¹⁹, aby se zlepšila nákladová efektivnost postupů výběru. Dále rozšiřuje horní hranici pro úroky z opožděné platby vlastních zdrojů – v současnosti omezené na 16 procentních bodů – na staré případy, na něž se hranice podle současných pravidel nevztahuje²⁰. V minulosti nahromadily některé členské státy na základě pravidel stanovených v nařízení o poskytování vlastních zdrojů velmi vysoké částky úroků z prodlení (úroková sazba 0,25 procentního bodu za každý měsíc prodlení).

15 Aby se zabránilo hromadění nepřiměřených částek úroků, byla již v předchozí změně nařízení o poskytování vlastních zdrojů²¹ zavedena horní hranice pro zvýšení úroků na 16 procentních bodů za překročení lhůty pro poskytnutí vlastních zdrojů; tato hranice se vztahovala na opožděné platby vlastních zdrojů splatné od 1. října 2016. Návrh stanovit horní hranici maximálního zvýšení úrokové sazby jsme již v minulosti uvítali²².

16 Návrh rozšiřuje horní hranici zvýšení úroku na případy, na něž se současná horní hranice nevztahuje, tj. případy opožděné platby vlastních zdrojů splatné před 1. říjnem 2016. Komise odhaduje, že návrh by vedl k možnému snížení příjmů z úroků vybraných do rozpočtu EU o 27,5 milionu EUR ročně. V letech 2015 až 2019 dlužilo více než 70 % úroků z prodlení pouhých pět členských států.

Naše posouzení navrhovaného režimu úroků z prodlení

17 Vítáme zdvojnásobení prahové hodnoty, pod níž se nevybírají úroky z prodlení, které pravděpodobně zvýší nákladovou efektivnost postupu výběru vlastních zdrojů. Zjistili jsme, že zvýšení by se týkalo pouze sedmi z 94 případů ročně²³, a mělo by tedy

¹⁹ Čl. 12 odst. 3 navrhované změny nařízení o poskytování vlastních zdrojů.

²⁰ Čl. 12 odst. 5 navrhované změny nařízení o poskytování vlastních zdrojů.

²¹ Nařízení Rady (EU, Euratom) 2016/804 (viz poznámka pod čarou č. 3).

²² Bod 17 našeho stanoviska č. 7/2015.

²³ Průměrný údaj založený na informacích poskytnutých Komisí o případech plateb úroků z prodlení za roky 2018, 2019 a 2020.

jen omezený dopad. Konstatujeme ovšem, že režimu úroků z prodlení by měl rovněž členské státy silně motivovat k tomu, aby prováděly platby včas.

18 I když souhlasíme s tím, že navrhované rozšíření horní hranice úroků z prodlení stávající systém celkově zjednodušuje, upozorňujeme, že může rovněž znamenat výhody pro členské státy, které nesplnily svou povinnost provádět platby včas.

Správa částek tradičních vlastních zdrojů, které nelze vybrat

19 Členské státy vybírají cla, zapisují je na zvláštní účty a každý měsíc je poskytují EU. Cla, která dovozce stanovil, ale dosud nezaplatil, jsou vedena na zvláštních účtech členských států. Může to mít několik důvodů, například odvolání podané dovozcem proti rozhodnutí o stanovení celního dluhu, neprovedení platby nebo platební neschopnost dovozce.

20 Částky zapsané na těchto zvláštních účtech by měly být prohlášeny za částky, které nelze vybrat, když vnitrostátní orgány usoudí, že je nemohou vybrat, a měly by se považovat za částky, které nelze vybrat, nejpozději po uplynutí pěti let ode dne, kdy byla částka stanovena. U všech částek přesahujících 100 000 EUR, které nelze vybrat, by Komise měla posoudit, zda lze důvody této skutečnosti přičíst členským státům, které by tak byly povinny tyto částky do rozpočtu EU poskytnout. V případě soudního odvolání nebo částečné úhrady začíná pětileté období plynout buď ode dne vydání konečného soudního rozhodnutí, nebo ode dne provedení poslední platby²⁴.

21 Ve svých nedávných výročních zprávách²⁵ jsme upozorňovali na přetrvávající nedostatky ve správě zvláštních účtů v některých členských státech, například odpis dluhů nebo jejich pozdní zaúčtování v účetním systému nebo zpoždění při vymáhání dluhů. V konsolidované účetní závěrce EU za rok 2020 činily pohledávky na zvláštních účtech celkem 1,4 miliardy EUR a tato částka byla předmětem znehodnocení ve výši 892 milionů EUR, včetně částek nedobytného cla (v roce 2019 činily stejné souhrnné částky 1,6 miliardy EUR a 931 milionů EUR)²⁶.

²⁴ Nařízení Rady (EU, Euratom) č. 609/2014, čl. 13 odst. 2.

²⁵ Viz naše výroční zprávy od roku 2012, například bod 3.9 výroční zprávy za rok 2019, bod 4.10 výroční zprávy za rok 2018, bod 4.15 výroční zprávy za rok 2017 a bod 4.15 výroční zprávy za rok 2016.

²⁶ COM(2021) 381 final ze dne 30. června 2021.

22 Aby se zlepšila správa úroků z prodlení ve starých případech a nedocházelo k jejich hromadění (viz body 14–18), navrhuje Komise zavést **u částek nedobytných dluhů, které mají být z těchto zvláštních účtů odečteny, obecnou časovou lhůtu (10 let)**, přičemž cílem je, aby byly případy bez ohledu na probíhající soudní odvolání nebo částečné platby v přiměřené lhůtě posouzeny a vyřízeny²⁷. Návrh není podložen žádným posouzením, které by prokázalo, že by taková změna správu tradičních vlastních zdrojů zlepšila.

Naše posouzení navrhovaných změn způsobu, jakým jsou částky tradičních vlastních zdrojů, které nelze získat zpět, spravovány

23 Ačkoli navrhovaná změna povede k významnému snížení celních dluhů evidovaných na zvláštních účtech TVZ, není pravděpodobné, že by členské státy vlastní zdroje díky tomu spravovaly jednodušším způsobem. Navrhovaná změna s sebou nese další zátěž pro Komisi, neboť by musela posuzovat, zda jsou členské státy finančně odpovědné v případech, které jsou stále předmětem soudního odvolání. V těchto případech může být konečným rozhodnutím dluh zrušen.

24 Podle našeho názoru není prokázáno, do jaké míry navrhované změny systému poskytování TVZ skutečně zefektivňují. Jak jsme uvedli v předchozích výročních zprávách²⁸, správa těchto účtů by se měla především zlepšit tím, že Komise bude trvale nejen vyjasňovat pravidla pro zaznamenávání stanovených cel, která nebyla vybrána, ale také poskytovat členským státům příslušnou podporu při jejich uplatňování. Kromě toho by Komise měla rovněž posílit sledování zvláštních účtů sestavených vnitrostátními celními orgány.

Návrh 1 – Přehodnotit zavedení obecné lhůty pro odečtení nedobytných dluhů ze zvláštních účtů tradičních vlastních zdrojů

Jelikož není prokázáno, že tato navrhovaná změna nařízení o poskytování vlastních zdrojů správu vlastních zdrojů na úrovni EU a na vnitrostátní úrovni zefektivní,

²⁷ Čl. 13 odst. 2 navrhované změny nařízení o poskytování vlastních zdrojů (pátý pododstavec).

²⁸ Viz doporučení 4.2 výroční zprávy za rok 2018, doporučení 2 výroční zprávy za rok 2015 a doporučení 4 výroční zprávy za rok 2014.

navrhujeme zavedení obecné lhůty pro odečtení nedobytných dluhů ze zvláštních účtů tradičních vlastních zdrojů přehodnotit.

Postupy pro řešení sporů

25 Stávající nařízení o poskytování vlastních zdrojů neposkytuje členským státům žádný přezkumný postup pro nalezení shody v případě rozdílných názorů členských států a Komise na poskytování vlastních zdrojů. Členské státy však mohou u Soudního dvora Evropské unie (SDEU) podat žalobu pro bezdůvodné obohacení a tyto platby napadnout. V této žalobě musí členské státy prokázat obohacení Komise a vlastní ochuzení, které se kvůli povinnostem členských států podle unijního práva v oblasti vlastních zdrojů Unie obtížně dokládá²⁹.

26 Návrh zavádí nový **přezkumný postup pro řešení sporů** o TVR a vlastní zdroj z DPH mezi členským státem a Komisí³⁰. Nový postup zajišťuje strukturovaný dialog o sporných částkách, přičemž jeho cílem je usnadnit dosažení dohody. Přezkumný postup nemá vliv na povinnost členských států uhradit příspěvky v předpisy stanovených lhůtách.

27 V případě neshody mezi členským státem a Komisí ohledně výše TVZ nebo příspěvků založených na DPH návrh také členským státům při poskytování vlastních zdrojů umožňuje **vyjádřit** k postoji Komise **výhrady**. V důsledku toho se období, za které vznikají úroky, přerušuje³¹. Těchto „plateb s výhradou“ se již v současném systému na základě stávající praxe využívá.

28 V návrhu se v závislosti na druhu dotčeného vlastního zdroje stanoví pro přezkumný postup různé podmínky (včetně lhůt, v nichž musí členské státy podat žádost, a Komise vyjádřit připomínky) (viz [tabulka 1](#)).

²⁹ Body 82 až 85 rozsudku SDEU ve věci C-575/18 (Česká republika v. Komise).

³⁰ Čl. 10b odst. 7, čl. 13 odst. 5 a článek 13b navrhované změny nařízení o poskytování vlastních zdrojů.

³¹ Článek 13a navrhované změny nařízení o poskytování vlastních zdrojů.

Tabulka 1 – Procesní rozdíly v přezkumném řízení pro vlastní zdroj z DPH a tradiční vlastní zdroje, jak je předpokládá návrh

Druh vlastních zdrojů	Lhůta pro žádost členského státu	Zdůvodnění žádosti	Lhůta pro připomínky Komise
Vlastní zdroj z DPH	2 měsíce	Odůvodnění MŮŽE být uvedeno	3 měsíce
TVZ	3 měsíce	Odůvodnění MUSÍ být uvedeno	6 měsíců

Zdroj: EÚD na základě návrhu.

29 Přezkumný postup pro vlastní zdroj z DPH zavedlo již nařízení Rady (EHS, Euratom) č. 1553/89³². Tento přezkum se řídí stejnými požadavky jako postup navržený v nařízení o poskytování vlastních zdrojů, pokud jde o lhůty jak pro žádost členského státu, tak pro sdělení Komise o výsledku postupu a také pokud jde o obsah žádosti. Přezkum se však ukončí rozhodnutím Komise, které může být předmětem žaloby na neplatnost podané členským státem k SDEU. Stejný postup byl rovněž zaveden pro nový vlastní zdroj založený na nerecyklovaných plastových obalových odpadech, jak to předpokládá nařízení Rady (EU, Euratom) 2021/770³³. Jak jsme již uvedli dříve³⁴, tento posledně jmenovaný nástroj dává členským státům dodatečnou možnost zahájit soudní řízení, pokud s rozhodnutím Komise o poskytnutí vlastních zdrojů nesouhlasí.

30 Návrh kromě toho odkazuje na výše uvedený stávající postup týkající se zdroje založeného na DPH. V navrhované změně nařízení o poskytování vlastních zdrojů se stanoví, že přezkumné řízení se pozastaví, jestliže členský stát podá k SDEU žalobu na neplatnost proti rozhodnutí přijatému Komisí ve stejné věci podle nařízení rady (EHS, Euratom) No 1553/89³⁵.

³² Čl. 9 odst. 1a, viz poznámka pod čarou č. 5.

³³ Čl. 9 odst. 4, viz poznámka pod čarou č. 7.

³⁴ Bod 34 našeho stanoviska č. 11/2020.

³⁵ Čl. 13b odst. 4 navrhované změny nařízení o poskytování vlastních zdrojů.

31 *Tabulka 2* obsahuje přehled přezkumných postupů pro vlastní zdroje, které jsou stanoveny v jiných již platných právních aktech, a jejich rozdílů ve srovnání s postupy v návrhu.

Tabulka 2 – Srovnání mezi přezkumnými postupy pro vlastní zdroje stanovených ve stávajících právních aktech a postupy podle návrhu

Druh vlastních zdrojů	Právní základ	Postup končí rozhodnutím Komise	Možnost, aby členský stát podal žalobu na neplatnost k SDEU	Možnost, aby členský stát podal žalobu na bezdůvodné obohacení k SDEU
▼	▼	▼	▼	▼
Vlastní zdroj z nerecyklovaných plastových obalových odpadů	Nařízení 2021/770			
Vlastní zdroj z DPH	Nařízení 1553/89			
	Návrh			
TVZ	Návrh			

Zdroj: EÚD na základě nařízení Rady (EU, Euratom) 2021/770, nařízení Rady (EHS, Euratom) č. 1553/89 a návrhu.

Naše posouzení navrhovaných postupů pro řešení sporů

32 Vítáme navrhované ustanovení o platbách s výhradou, které formalizuje stávající praxi, která dosud nebyla v nařízení o poskytování vlastních zdrojů obsažena. Aby bylo účinné, bude Komise muset vypracovat vnitřní postupy, které objasní zejména v případech, kdy se tyto platby používají, jak jsou monitorovány a v jakých případech podmíněnost z důvodu výhrad členských států končí tím, že se platby stanou konečnými.

33 Bereme na vědomí, že Komise navrhla, aby bylo v nařízení o poskytování vlastních zdrojů v případě, že se Komise a členské státy na poskytování TVZ a vlastního zdroje z DPH neshodnou, zaveden přezkumný postup. Ačkoli tento postup poskytuje rámec

pro strukturovaný dialog, který umožňuje členským státům požádat Komisi, aby svůj postoj k výpočtu, stanovení a výběru vlastních zdrojů přehodnotila, nezaručuje nutně účinné řešení sporů. Jelikož postup není ukončen rozhodnutím Komise, nemohou členské státy podat žalobu na jeho neplatnost. Členské státy však mohou u SDEU podat žalobu na bezdůvodné obohacení, pokud provedly platbu s výhradou.

34 Návrh dále vede k souběžným a částečně rozdílným pravidlům, kterými se řídí přezkumné postupy pro vlastní zdroje z DPH. Tato skutečnost činí systém financování EU složitější, ovlivňuje právní jistotu a předvídatelnost plateb členských států a může také vést ke značné administrativní zátěži pro Komisi.

35 Dále konstatujeme, že Komise nenavrhl zavést takový postup pro vlastní zdroj z HND, který se stejně jako nový vlastní zdroj založený na nerecyklovaných plastových obalových odpadech vypočítává na základě statistických údajů. Zdroj založený na HND představuje největší zdroj příjmů rozpočtu EU (70 % v roce 2020).

Návrh 2 – Navrhnout jednotný přezkumný postup pro řešení sporů o poskytování vlastních zdrojů

Aby se proces řešení sporů zjednodušil a pro řešení sporů mezi členskými státy a Komisí byl k dispozici účinný nástroj, doporučujeme pro poskytování vlastních zdrojů navrhnout jednotný přezkumný postup. Ten by měl zajistit rovnováhu mezi právem členských států na obhajobu a možnou administrativní zátěží, která by tím mohla vzniknout pro Komisi. Měly by být rovněž zohledněny zvláštnosti jednotlivých zdrojů příjmů a jejich právní rámce. Aby správa TVZ nebyla v důsledku velkého počtu jednotlivých malých transakcí vystavena nepřiměřené zátěži, mohla by Komise stanovit takovou prahovou hodnotu pro přezkumný postup, aby se zahajovalo pouze v případech s významným finančním dopadem.

Jednotnost pravidel pro správu jednotlivých vlastních zdrojů

36 Konstatujeme, že pravidla, která návrh pro řízení vlastních zdrojů zavádí, nejsou vždy v souladu s pravidly stanovenými v nařízení Rady (EU, Euratom) 2021/770 (o vlastním zdroji z nerecyklovaných plastových obalových odpadů) a v nařízení Rady (EHS, Euratom) č. 1553/89 (o vlastním zdroji z DPH). Jedná se o ustanovení umožňující členským státům provádět platby předem (viz bod 10), odklad termínu poskytnutí úprav (viz bod 11), prahovou hodnotu, pod níž se nevybírají úroky z prodlení (viz bod 14), a postupy pro řešení sporů (viz body 25–31).

37 Komise v návrhu zastává názor, že veškerá ustanovení o poskytování vlastních zdrojů by měla být v budoucnosti sloučena, až budou zavedeny nové zdroje příjmů, jak stanoví interinstitucionální dohoda o VFR na období 2021–2027³⁶. Přestože tento cíl bereme na vědomí, s lítostí konstatujeme, že současný návrh nepředpokládá sloučení všech ustanovení o poskytování vlastních zdrojů. Opakujeme, že jediné nařízení s komplexním souborem ustanovení o vlastních zdrojích by systém zjednodušilo a zprůhlednilo³⁷.

38 V *příloze* navrhujeme změny určitých ustanovení návrhu. Naše návrhy se týkají některých otázek popsanych výše a další méně významné redakční úpravy.

³⁶ Interinstitucionální dohoda ze dne 16. prosince 2020 mezi Evropským parlamentem, Radou Evropské unie a Evropskou komisí o rozpočtové kázi, spolupráci v rozpočtových záležitostech a řádném finančním řízení, jakož i o nových vlastních zdrojích, včetně plánu zavádění nových vlastních zdrojů (Úř. věst. L 433I, 22.12.2020, s. 28).

³⁷ Bod 12 našeho stanoviska č. 5/2018.

Závěr

39 Podle našeho názoru je návrh Komise na změnu nařízení o poskytování vlastních zdrojů pozitivním krokem ke zlepšení stávajícího právního rámce. Formalizuje některé stávající postupy, jako je možnost provádět platby předem (viz bod **12**), a do jisté míry zvyšuje předvídatelnost správy hotovosti zejména odkladem termínu úprav zdrojů poskytnutých v předchozích rozpočtových letech (viz bod **13**). To může přispět ke snížení administrativní zátěže. Návrh rovněž zavádí postup pro řešení sporů, který dříve neexistoval, tj. postup, který umožňuje strukturovaný dialog o sporných částkách s cílem usnadnit dosažení dohody (viz bod **33**).

40 Zjistili jsme však také určité nedostatky. Rozšíření horní hranice pro úroky z opožděné platby na staré případy může vzhledem k potenciálně významným částkám přinést finanční výhody několika málo členským státům (viz bod **18**). Navrhované postupy řešení sporů o poskytování vlastních zdrojů se liší od pravidel stanovených v jiných stávajících nařízeních o vlastním zdroji z DPH a o novém vlastním zdroji založeném na nerecyklovaných plastových obalových odpadech (viz bod **34**).

41 Kromě toho nejsou některé z navrhovaných změn současných ustanovení nařízení o poskytování vlastních zdrojů dostatečně podloženy, takže jejich dopad na efektivnost poskytování vlastních zdrojů nelze prokázat. Týká se to zřízení centralizovaných pokladních účtů (viz bod **09**) a změny pravidel pro správu částek TVZ, které nelze vybrat (viz bod **23**). Také s lítostí konstatujeme, že současný návrh nepředpokládá sloučení všech ustanovení o poskytování vlastních zdrojů (viz bod **37**).

42 Domníváme se tudíž, že legislativní návrh by mohl být vylepšen takto:

- přehodnocením navrhovaného zavedení obecné lhůty pro odečtení nedobytných dluhů ze zvláštních účtů tradičních vlastních zdrojů,
- dalším přepracováním postupů pro řešení sporů, a to navržením jednotného přezkumného postupu pro vlastní zdroje.

Toto stanovisko přijal senát V, jemuž předsedá Tony Murphy, člen Účetního dvora,
v Lucemburku dne 22. září 2021.

Za Účetní dvůr

Handwritten signature of Klaus-Heiner Lehne in black ink, consisting of stylized initials 'K-H' followed by a cursive 'Lehne'.

Klaus-Heiner Lehne

předseda

Příloha – Naše navrhované změny návrhu

Komisi předložený návrh nařízení Rady, kterým se mění nařízení (EU, Euratom) č. 609/2014 s cílem zvýšit předvídatelnost pro členské státy a vyjasnit postupy pro řešení sporů při poskytování tradičních vlastních zdrojů a vlastních zdrojů z DPH a HND (COM(2021) 327 final ze dne 25. června 2021, 2021/0161 (NLE))

Odkaz na navrhovaná ustanovení	Naše navrhované změny	Poznámky
Čl. 13 odst. 2	Znění v současnosti platného ustanovení by mělo být zachováno.	Navrhujeme, aby bylo zavedení obecné desetileté časové lhůty pro odečtení částek nedobytných dluhů ze zvláštních účtů TVZ přehodnoceno (viz body 19–24 a návrh 1).
Článek 13b	Navrhované ustanovení by mělo být přepracováno a pro řešení sporů o poskytování vlastních zdrojů by měl být zaveden jednotný přezkumný postup.	Pro poskytování vlastních zdrojů by měl být navržen jednotný přezkumný postup. Ten by měl zohledňovat zvláštnosti jednotlivých zdrojů příjmů a jejich právní rámce (viz body 25–35 a návrh 2).
Čl. 13b odst. 2	„Do šesti měsíců od obdržení žádosti podle odstavce 1 sdělí Komise [...]“.	Navrhovaný přezkumný postup se týká tradičních vlastních zdrojů. Aby se předešlo nejasnostem, navrhujeme upřesnit, že se odkazuje na čl. 13 odst. 5 navrhované změny nařízení o poskytování vlastních zdrojů. Podobně Komise odkazuje na čl. 10b odst. 7, když v poslední větě čl. 13b odst. 2 stanoví postup pro vlastní zdroj z DPH: „V případě neshody mezi členským státem a Komisí podle čl. 10b odst. 7 sdělí Komise [...]“. Tento návrh by měl být vykládán ve spojení s výše uvedenými poznámkami k článku 13b.